

A támkaj: „Ni jedne stopinje naprej!“
 Zakliče branitelj krščanskih jim mej,
 In kot bi v močvirje peljala jih pot
 Začenja se vdirati konjem povsod.
 Prestrašen, od gróze zdivján in plašán
 Povrní se paša je v baško raván,
 A ondù pri „allahu“ se je zaklél,
 Da v kraje več naše ne bode prispél.

J. Rejec.

Zorka in mati.

Mati ni je bilo več one zlatokose Zorke, one dobre in poslušne hčerke pri materi, pri katerej je doslej vedno bila. Koder koli mati, onód tudi Zorka. Mati ni smela pomisliti, da bi mogla biti brez svoje Zorke, a takisto tudi Zorka, da bi mogla biti brez svoje dobre matere. In tako je tudi pravo. Stariši ljubijo svoje dobre otroke čez vse, a dobri otroci ljubijo čez vse svoje stariše.

A zdaj, kakor pravim, zdaj one mile in ljubeznive Zorke, onega ljubeznivega angeljčka z onimi lepimi modrimi očesci ni bilo več pri njenej dobrej materi.

Oj, koliko solzá je vže prelila dobra mati po svojej Zorki, a prelil bi jih bil izvestno tudi njen oče, ako bi ga ne krila vže davno črna zemlja. Dobrej in skrbnej materi bilo je vse pusto in prazno brez njene Zorke. Onega stolčka, na katerem je Zorka po sto in stokrat sedela s knjigo v roci, mati niti pogledati ni smela, ker se je takój spomnila svoje hčerke; na ono mehko posteljico, v katerej je malo svojo hčerko tolikokrat zazibala v sladke sanje, vrgla se je mati jokajoč vsaki dan ter vzdihovala po svojej dobrej Zorki; óno priprosto košarico, v katerej je Zorka sto in stokrat prinesla materi sladkega sadja iz vrta, spravila je mati v najdolenji omarin predal, samó zaradi tega, da bi je ne videla prevečkrat; Zorkine šolske knjige, katere so njene nedolžne ročice tolikokrat prebirale in njena modra očesca tolikokrat zrla, porazdelila je mati njenim prijateljicam, želeč jim, da bi tudi one tako pridno čitale knjige, kakor jih je čitala njena dobra Zorka. Zna se, da se je dobra mati vselej razjokala, kadar koli se je sestala z Zorkinim učiteljem, ker se je pri tej priložnosti vselej spomnila svoje dobre Zorke.

A kaj bi vam še dalje pripovedoval o materinem čuvstvu in o plemenitem srei te dobre matere! Dosti je, da vam povem, da je vedno mislila le na svojo Zorko in da jo je vsaka stvarca spominjala njene dobre Zorke. Pa take vam so, otroci ljubi, vse matere, in tudi vaše, zatoorej ljubite in spoštujte jih.

Mogoče, otroci ljubi, da tudi vi žalujete po Zorki, ko čitate te moje vrstice; mogoče, da si jo mislite pokopano v zemlji; mogoče, da si vže mislite, kako njena

mati britko joče nad njenim grobom, kako sadí in zaliva cvetice nad njeno posteljico na ónem priprostem vaškem pokopališči! Nè, zlati moji otročiči, nè. Ni osoda Zorkine matere tako žalostna, kakor si vi mislite, nè — Zorka živi, Zorka je zdrava, Zorka je v družbi dobrih in plemenitih duš, ki za njo skrbé, ki z vsemi svojimi močmi delajo na to, da bode Zorka danes ali jutri izobraženo in plemenito deklè, dobra gospodinja, dobra in plemenita kakor je bila takrat, ko je še doma veselo skakala okolo svoje dobre matere.

Zorka se nahaja v samostanu častitih usmiljenih sester v nekem večjem mestu, kjer se uči in za svoje bodoče življenje pridno pripravlja.

In kako se je vse to zgodilo?

Ob koncu lanskega šolskega leta je Zorka pri šolskeji poskušnji vse poslušalec s svojim znanjem, pridnostjo in lepim vedenjem tako iznenadila, da so se vsi pri poskušnji navzoči jednoglasno izrazili, da se ta pridna in vzorna deklica mora poslati v višje šole v samostan. In ker je mati bila ubožna in ni imela potrebnih pripomočkov, da bi jo mogla vzdrževati v samostanu, obljubili so navzoči gospodje pri poskušnji, da bodo vsak mesec po nekoliko skupaj zložili, in tako se je nabrala ona potrebna vsota, s katero se je mogla Zorka povsem spodobno vzdrževati v samostanskih šolah, kder je dobivala pouk in vse, česar jej je bilo treba za njeno odgojo in življenje.

Lepo, plemenito je bilo to dejanje pri poskušnji navzoče gospôde. A vender se je dobra Zorkina mati začela britko jokati, ko jej je domači gospod učitelj povedal, kaj so gospodje sklenili in ko je videla, da se bode morala za dlje časa ločiti od svojega angeljčka, od svoje dobre hčerke Zorke.

„Zorka pride o šolskih počitnicah zopet k vam in ostane dobra dva meseca pri vas domá“, tolažil je jokajočo se mater gospod učitelj. Ali deset mesecev ločena biti od svoje Zorke, to je bilo materi kakor deset polnih let, morda tudi kakor cela večnost!

Dan ločitve bil je za ubogo mater zeló žalosten. Mislila si je, da se za vselej poslavlja od svoje ljube Zorke, in ko jo je pri slovesu poljubila, zazdelo se jej je, da je to poslednji poljubek, ki ga daje svojej dobrej hčerki.

Zorka jo je tolažila in rekla, da hoče biti vedno dobra, pridna in poslušna, da jej bode vsak teden vsaj po jedenkrat pisala, da bode deset mesecev kmalu minulo, ali vse to je bilo za užaljeno materino srce slaba tolažba. Dà, dà, otroci ljubi, vse matere so vam take.

* * *

Mati je dobivala o svojej hčerki Zorki iz samostana najpovoljnejša poročila. O priliki nekega izpraševanja iz krščanskega nauka dobila je Zorka od predstojnice samostana vrlo lep molek v dar. Predstojnica je imela Zorko zeló rada in jo ni nikoli drugače nego „svojo hčerko“ imenovala. Po izpraševanju podala se je Zorka takòj k predstojnici in jo prosila, da bi jej tudi za njeno mater tak molek podarila, ker bi njena mati takega moleka zeló vesela bila. Predstojnica je rada ustregla njenej želji in jej dala tudi molek za njeno mater.

Ko je mati prejela lep molek od svoje hčerke Zorke, razjokala se je od veselja.

Odslej ni nikoli drugače molila nego na ta molek, ki jej je bil najdražji spomin na njeno Zorko. Kadar koli se je žalostila, ali če jej je bilo hudo po njenej Zorki, vzela je molek v roke in je molila — pa jej je takoj odleglo.

* * *

Še samó nekoliko tednov do šolskih počitnic in Zorka pride domov k svojej materi. Čim bolj se je bližal ta veseli čas, tem težje je pričakovala mati svoje Zorke. Od samega težkega pričakovanja prebdela je mati po cele noči.

Neko noč sanjala je o Zorki, kako jej naroča, za koga je treba, da naj moli, kako jej priporoča molek in jej obeta, da bode ona na njene stare dni bramba in podpora.

Drugo jutro potem dobila je mati od Zorke naslednji list:

Preljuba moja mati!

Poročam Vam, da pridem z dovoljenjem častitih usmiljenih sester takój po končanej šoli zopet v Vaše naročje. Bog je uslišal mojo molitev. Bila sem ves čas zdrava in vesela, pa tudi Vaše zdravje, za katero sem vedno ljubega Boga prosila, bilo je povoljno. A zdaj Vam hočem odkriti neko tajnost. Poprej, ko sem se od Vas ločila, šla sem v kapelico matere Božje, pokleknila sem pred oltar, ki je njej posvečen, in jej obljubila, da hočem biti vedno dobra in poslušna. To svojo obljubo napisala sem na listek papirja in ga utaknila za podobo matere Božje od desne strani zadej za okvir. Ko sem prišla v samostan, videla sem v sanjah, kako mati Božja čita ta moj listek in prečitavši ga, dala mi je lep molek. In glejte! za nekoliko dni potem dobila sem v šoli od naše čestite predstojnice zares lep molek v dar, katerega čuvam kot najdražjo svetinjo. Kadar Vam dopusti čas, idite v kapelico in zahvalite se tudi Vi materi Božjej za veliko milost, katero nama izkazuje. Ko pridem domov, videle bove, ali se oni listek še nahaja tam, kamor ga sem položila.

S prirčnim pozdravom

Vaša hčerka

Zorka.

Od tistih dob, ko je mati ta listek od svoje Zorke dobila, ni ga bilo dneva, da bi ne bila molila z molekom v roci v kapelici pred oltarjem matere Božje za srečo svoje dobre hčerke. In ko je Zorka prišla domov, šla je z materjo in domačim gospodom župnikom takój v kapelico ter je pokazala kraj, kamor je bila položila listek. Bil je listek še vedno na ónem mestu, popolnoma čist in cel, niti jedna črka ni bila zbrisana na njem.

Zorka je postala usmiljena sestra, pozneje učiteljica in predstojnica nekega slovečega samostana, kjer je mnogo mnogo dobrega storila za pouk in izveličanje človeških duš. Svojo dobro mater je ljubila in skrbela za njo do smrti. Umrla je v naročji svoje hčerke, predstojnice samostana, kder je dolgo in dolgo živela zadovoljno in brez vseh skrbi.

Danes ni več Zorke niti njene matere, niti njenih dobrotnikov, niti ónih častitih usmiljenih sester, ki so Zorko poučevale in izobraževale. Ni ga več nobene iz óne dóbe, ker je tega vže dolgo, dolgo. Samó ona kapelica matere Božje stoji še vedno z istim oltarjem in z isto podobo. Kadar koli se v tej kapelici vrši shod ali proščenje, vselej opomni gospod duhovnik ta dogodek v propovedi pobožnemu ljudstvu, a listek nekdanje Zorke z molekom vred se nahaja še danes v posebnej skrinjici pod sliko matere Božje na oltarji.

Lj. T.

